

Advokat hade under lång tid biträtt ett i Sverige registrerat bolag som delgivningsbar person och med andra olika bolagsrättsliga ärenden, utan att ha skaffat sig relevant information om bolaget och de bakomliggande förhållandena. Varning med straffavgift.

Bakgrund

Advokatsamfundet har tagit del av en artikel publicerad i november 2019. Rapporteringen avser att bolaget X ska ha använts för storskalig penningtvätt. Advokat A står som delgivningsbar person för X. I artikeln anges följande:

Z-avslöjandet: Misstänkt penningtvättkund ägde bolag i xx

En av Z:s misstänkta penningtvättkunder har ägarintressen i en före detta teleoperatör i xxx. Företaget har hanterat belopp i 100-miljonersklassen under tio års tid utan att ha vare sig anställda eller verksamhet i Sverige.

Adressen till X, som företaget heter, går numera till en bokföringsbyrå i V-stad.

– Vi hade i uppgift att sköta den svenska bokföringen. Vi fick underlaget på engelska och sedan översatte vi till svenska, säger B som driver bokföringsbyrån hemifrån tillsammans med sin fru.

X startades i xxxx 1999 under it-yrans. Bolaget erbjöd telefoni via internet. Efter några år bytte det ägare, bakom dem fanns intressen från G-land. Verksamheten krympte, och 2005 fanns inga anställda kvar alls. Det var då bokföringsbyrån kom in i bilden.

– Vi blev väldigt förvånade när vi blev kontaktade. Samtalet skedde ju på engelska, och vi hade inte annonserat efter kunder. De hade hittat oss på Gula Sidorna, säger B.

X finns med i en lista med nästan 200 Z-kunder som kan misstänkas för penningtvätt. Z-kunden heter C och är registrerad i Brittiska Jungfruöarna.

Transaktionslistor visar hur C har fört över pengar till ett bolag i staten E via bankkonton i Baltikum. Mottagaren var kund i en bank som senare utreddes för penningtvätt. Betalningarna gjordes 2009.

Kopplingar till xx-härvan

Nu kan avslöjas att bolaget i staten E har kopplingar till det stora skattebedrägeriet i G-land, som avslöjades av xx 2008. xx fängslades efter avslöjandet och dog i fängelset.

Men spåren från C leder oss också till X. Bolaget i Brittiska Jungfruöarna finns med i en komplicerad ägarstruktur runt X, med fler skatteparadis involverade.

Och från 2008 och framåt hittar vi belopp och tillgångar i 100-miljonersklassen som inte förklaras i X:s redovisning. Omsättningen steg ett enda enskilt år, från 1,5 miljoner till 147 miljoner kronor 2008.

– Vi tog kontakt med revisorn och frågade, för vi ville ju inte att det skulle vara något skumrask. Men han sa att det var i sin ordning, säger B. Men plötsligt fylldes X med pengar. Lån över 100 miljoner vissa år, pengar som man satte på banken eller placerade kortfristig.

– Pengarna kom från trading. Allt är fullständigt lagligt, säger D. Han är X:s enda ordinarie styrelseledamot, och har varit vd för X:s ägare under flera år, F i H-land, ägt från G-land.

Han säger att de stora lånen som vi hittat i X kom från F, och att pengarna gick till ett svenskt bolag för att den ägaren skulle slippa betala skatt i både H-land och G-land.

D visar sig vara spindeln i nätet i en komplicerad ägarstruktur.

Flera ägarbolag avvecklade

2016 blev det skotska bolaget S ägare till X, samtidigt som D registrerades som den som kontrollerade S. Med som ägare fanns C, Z-kunden på listan, tillsammans med bolaget T.

D säger att upplägget var ett sätt att avveckla X. Nu är flera av ägarbolagen avvecklade, och de stora pengarna borta ur X i senaste årsredovisningen. Vart de har tagit vägen kan eller vill han inte svara på.

– Inga pengar har gått till mig, säger han.

Vår granskning har inte bevisat verklig penningtvätt, vare sig i X eller i Z-kunden C. Men för att banken ska ha laglig skyldighet att undersöka kunders transaktioner räcker det med att det finns frågetecken och misstankar.

Om Z har reagerat, får vi inte veta, eftersom banken inte kommenterar enskilda kunder. Z vill inte heller svara på frågor i en intervju utan hänvisar till ett pressmeddelande där man skriver att man stärkt arbetet mot penningtvätt sedan 2008 och gjort sig av med 95 procent av kunderna på listan.

Bokföringsbyrån reagerade dock direkt när frågor ställdes kring det som kommit fram i granskningen.

– Vi har sagt upp X som kund. Det gjorde vi direkt när du hade pratat med mig i telefon. Vi har inte sett att det skulle vara något skumt men om det är det så vill vi inte svärta ner företaget, säger B.

Advokatens yttrande

A har i yttrande, som kom in den 19 december 2019, bestritt att han har brutit mot god advokatsed och anfört bl.a. följande.

Han blev första gången kontaktad av X under 2004. Bolaget behövde en delgivningsbar person i Sverige, eftersom samtliga ledamöter i styrelsen var bosatta utomlands och han accepterade uppdraget att vara registrerad delgivningsbar person. Därefter kontaktades han 2007 för biträde i ett ärende rörande betalningskrav mot Bolaget och under 2008 blev han på nytt anlita av Bolaget i en ny tvist om betalningskrav.

Från och med 2009 till och med 2016 har Advokatfirman anlita av Bolaget i elva ärenden. Utöver biträde i ytterligare en tvist om betalning 2010 har Advokatfirman biträtt Bolaget med att hos Notarius Publicus ordna apostillering och notarisering av årsredovisningar, stämмо- och styrelseprotokoll, registreringsbevis och bolagsordning. Vidare har Advokatfirman på uppdrag av Bolaget upprättat protokoll från årsstämma och från extra bolagsstämmor och styrelsemöten i samband med byte av styrelse och avregistrering av bifirma.

Advokatfirmans och hans kontakter med Bolaget har sedan 2007 skett via e-mail och telefon med D, Bolagets revisor, den redovisningskonsult som nämns i den av Advokatsamfundet bilagda artikeln och vid ett tillfälle med en jurist i G-land och han har tillsammans med en kollega även träffat D vid ett möte i Stockholm.

Efter 2016 har Advokatfirman inte biträtt Bolaget i något ärende förutom att han alltjämt är delgivningsbar person. Senaste kontakten med Bolaget var under 2018 då D via mail informerade om att Bolaget skulle likvideras.

När det gäller den artikel som Advokatsamfundet har bilagt sin skrivelse känner han till den bokföringsbyrå som nämns i artikeln och som ovan nämnts har han haft kontakt med B. Vidare känner han till D och företaget F, som har varit registrerad aktieägare i Bolagets aktiebok. Under 2014 skedde det en ägarförändring i Bolaget som han fick kännedom om inför upprättandet av ett stämmoprotokoll för byte av styrelsesuppleant.

Han känner inte till C, S eller T. De enda ägare till Bolaget som han har känt till är F och bolaget U, som uppgavs ha förvärvat aktierna i Bolaget under 2014, jfr. ovan. Han har inte haft insyn i Bolagets redovisning och har inte haft kännedom om några transaktioner av pengar från eller till Bolaget. Inte heller känner han till några omständigheter kring den skatteplanering hos den ägare från G-land som D uppger i artikeln.

Mot bakgrund av arten av de ärenden som Advokatfirman har utfört åt Bolaget har det inte uppkommit skäl att göra en fördjupad utredning om förhållandena kring Bolaget. Han har

dock erhållit information från D om att Bolaget bedrev verksamhet inom IT och telefoni och han har uppfattat honom som Bolagets faktiske företrädare. Inte heller har han funnit skäl att ifrågasätta den information som han har fått. Som ovan angetts har han endast känt till att V och U har uppgivits vara ägare i Bolaget och han har uppfattat D som företrädare för dessa företag.

Såvitt han kan minnas har han efter 2010 inte mottagit några handlingar för Bolagets räkning och han har inga anteckningar om detta. Med anledning av de uppgifter om Bolaget som han har fått genom den av Advokatsamfundet översända artikeln kommer han snarast begära kompletterande upplysningar från Bolaget om ägandet och verksamheten.

Ärendets handläggning

Vid sammanträde den 23 januari 2020 beslutade Advokatsamfundets styrelse att ta upp ett disciplinärende mot A. I samband med underrättelsen av beslutet bereddes A tillfälle att slutföra talan.

I yttrande, som kom in den 19 februari 2020, har A vidhållit vad han tidigare anfört och tillagt i huvudsak följande.

Av Advokatsamfundets skrivelser går det inte utläsa vad som eventuellt läggs honom till last, varför det är förenat med svårigheter att närmare anföra de omständigheter som är av betydelse i ärendet. I det följande utgår han dock från att ärendet rör vidtagna kontroller i enlighet med lagstiftningen om åtgärder mot penningtvätt.

Som han anförde i sin skrivelse daterad den 17 december 2019 har uppdragen i huvudsak bestått i biträde vid apostillering och notarisering av offentliga handlingar hos Notarius Publicus och upprättande av vissa protokollsutkast. Vidare har han tidigare biträtt bolaget i betalningstvister. Arten av uppdragen har, enligt hans mening, inte föranlett behov av närmare kontroller av förhållandena kring Bolaget.

Han kan så här i efterhand känna att han vid något tillfälle borde ha följt upp sitt uppdrag som delgivningsbar person för Bolaget. Detta med tanke på den långa tid som han innehade den funktionen, att han inte har några anteckningar om att ha mottagit några handlingar för Bolagets räkning sedan 2010 och att han sedan 2016 inte har utfört några uppdrag åt Bolaget.

Nämndens bedömning och beslut

Av utredningen framgår att A under lång tid har biträtt ett i Sverige registrerat bolag som delgivningsbar person och med andra olika bolagsrättsliga ärenden, utan att ha skaffat sig relevant information om bolaget och de bakomliggande förhållandena. Härigenom har han allvarligt åsidosatt sina plikter som advokat.

Särskilda skäl att ålägga straffavgift föreligger.

Nämnden tilldelar därför A varning enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken och ålägger honom enligt 8 kap. 7 § tredje stycket rättegångsbalken att betala straffavgift till Advokatsamfundet med tiotusen (10 000) kr.